

SLABOVIDOST KOD PREDŠKOLARACA

Sve ono što niste znali o skrivenim oftalmološkim problemima vaših mališana otkrivaju vam eksperti iz Specijalne bolnice *Sveti Vid*

Preduzeli ste sve mere kako biste svom detetu obezbedili normalan rast i razvoj, uključili ga u kolektiv, pružili mu svu ljubav i pažnju. Sada kada ste zakazali časove tenisa, fudbala, košarke, u nameri da se dete pravilno psihofizički razvija i socijalizuje, primećujete da se ono povlači u sebe, da je nesigurno i nespretno? Vaš školarac nailazi na još jedan problem, gubi pažnju u školi i ne završava zadatke. A vi niste ni pomislili da dete nema ni motornih, ni psihičkih smetnji, već da

jednostavno ne vidi dobro. Neverica! Kako je moguće?! Pre odluke o uključivanju u sportske aktivnosti, obavili ste oftalmološki pregled. Doduše, kratko je trajao i zapravo niste ni dobili pravu informaciju. "Gde je greška?", pita se većina roditelja. Nažalost, ovakvih primera je mnogo, nije reč o pojedinačnom slučaju. Pregled deteta predškolskog uzrasta često se uzima vrlo površno, bez zadržavanja i traganja za važnim stvarima. A ova procedura mnogo je zahtevnija nego kod odraslih, budući

da se ne zasniva na subjektivnom iskazu, već na stvarnim, objektivnim pokazateljima potencijalnih smetnji za razvoj vida. Stoga je odgovornost, i lekara i porodice, u ovom slučaju mnogo veća. Zbog postojećih zabluda vezanih za probleme dečje oftalmologije i veliki broj propuštenih slučajeva dece koja su mogla na vreme da isprave slabovidost, obratili smo se Specijalnoj bolnici *Sveti Vid*, mestu koje je referenca za probleme slabovidosti dece predškolskog uzrasta.

TEKST-PR-FOTO: GULIVER/GETTY IMAGES

ŠTA SU NAJČEŠĆE SMETNJE KOJE SE SREĆU KOD PREDŠKOLSKE DECE?

Najčešće smetnje je, na svu sreću, najlakše rešiti. Stoga ih ne smatramo velikim problemom u dečjem uzrastu. To su razrokost, skretanje očiju – strabizam i greške refrakcije, odnosno dioptrija. Kada se rano reaguje, već sa nekoliko meseci deteta, u slučaju strabizma, i od treće do pete godine, za pojavu dioptrije, u velikom procentu imaćemo izlečeno dete, s odnegovanom funkcijom vida, bez bilo kakvih smetnji – i tokom školovanja i kasnijeg života. Ukoliko se to propusti, što se u našem okruženju često dešava, onda će se roditelji u školskom uzrastu deteta suočiti sa slabovidošću koja će ostati za ceo život. Operacija strabizma, ili laserska korekcija dioptrije u kasnijem dobu – ako je u pitanju netretirana slabovidost, neće pomoći u postizanju bolje vidne oštine.

KADA SE KOD DECE PRIMENJUJE LASERSKA KOREKCIJA DIOPTRIJE?

Laserska korekcija dioptrije kod dece predškolskog uzrasta nije nova stvar. U primeni je od sredine devedesetih godina, dakle gotovo četvrtinu veka. Kod ovih mališana, laser se radi samo u strogo definisanim situacijama. Kod odraslih mladih ljudi, laser se koristi u korekciji dioptrije, kada se oni žele osloboditi kontaktnih sočiva i naočari iz različitih razloga, a kod dece – KADA MORA, zato što će – u protivnom – slabovidost ostati za ceo život. To su one situacije u kojima detetu naočare ne mogu pomoći, a kontaktno sočivo ne može da koristi zbog uzrasta!

KOJE SU TO SITUACIJE KADA SE MORA RADITI LASERSKA KOREKCIJA DIOPTRIJE, A ŠTO U NAŠEM OKRUŽENJU I DALJE STVARA ZABLUDE?

To je jasno definisano. I toga se pridržavam:

1. VELIKA RAZLIKA U DIOPTRIJI NA OBA OKA.

ZABLUDA: Naočare

Najčešće će oko s velikom dioptrijom imati manju dioptriju u naočarima, da bi se "izjednačilo" s drugim, a onda se ide sa zatvaranjem "boljeg" oka. To baš i nema mnogo smisla. Nekorigovano "slabije" oko i dalje će videti mutno, što znači da ste unapred osudili dete na slabovidost.

ISTINA: Laserska korekcija

Pomoću nje, dioptrija će se u potpunosti korigovati, a nakon toga uslediće i zatvaranje "boljeg" oka na nekoliko sati dnevno, obično kad se dete igra. Nakon pune korekcije, primetićete da se mališan neće opirati zatvaranju, te će i efekat ispravljanja slabovidosti biti sve bolji.

DUGOGODIŠNJA PREDANOST PRAVIM PRINCIPIMA SAVREMENE OFTALMOLOGIJE I VISOK NIVO OČNE HIRURGIJE SVRSTALI SU SVETI VID MEĐU REFERENTNE USTANOVE U SVETU

2. ASTIGMATIZAM

ZABLUDA: Naočare

U višim vrednostima, pogotovo u slučaju razlike između očiju, naočare su beskorisne. Nekorigovan astigmatizam ima visok potencijal za slabovidost. Mi to zovemo ambliogenom manom.

ISTINA: Laserska korekcija

Na ovaj način dete neće imati "iskrivljenu" sliku kao s naočarima.

3. AKOMODATIVNI STRABIZAM

Definiše se kao skretanje očiju usled prejake akomodacije, najčešće zbog visoke dioptrije u plusu. Može se ispraviti naočarima, pogotovo kad je dioptrija na oba oka slična. Oči su u pravilnom položaju dok dete ima korekciju. Kada skine naočare – skreću. Problem nastaje kod školaraca, posebno na časovima fizičkog vaspitanja, jer oni ne mogu udovoljiti zahtevima i ispratiti sve aktivnosti na spravama.

ZABLUDA: Operacija strabizma

ISTINA: Laserska korekcija dioptrije

Na ovaj način, otklanja se uzrok prejake akomodacije, skretanja očiju i postiže se pravilan položaj, bez operacije strabizma. U slučajevima parcijalno akomodativnog strabizma, radi se laserska korekcija dioptrije, a nekoliko meseci (tri do šest) nakon toga i manja dokorekcija operacijom strabizma, naravno ukoliko bude potrebe za tim.

4. DECA S POSEBNIM POTREBAMA

Popravljanje vidne funkcije i te kako pozitivno utiče na ostvarivanje boljeg odgovora na celokupni tretman psihomotornih aktivnosti ove dece. **ZABLUDA:** Dati provizorno naočare, uz objašnjenje da će dete biti stalno

zavisno od druge osobe i da nema potrebe za boljim vidom.

ISTINA: Laserska korekcija dioptrije kod ove dece, u lakoj inhalacionoj anesteziji, omogućuje kasnije bolji kontakt s terapeutom. Ova deca postaju mnogo sigurnija i pokazuju brži napredak u motorici.

PEDIJATRIJSKI SVETSKI CENTRI ODAVNO SE BAVE OVOM PROBLEMATIKOM. ZASTO U NAŠEM OKRUŽENJU NE NAILAZIMO NA NAMERU DA SE OVOJ DECI POMOGNE?

Oftalmolozi koji se ne bave ovom patologijom upućuju decu u centre specijalizovane za dečju oftalmološku problematiku. Tako je u svetu. Kod nas, nažalost, ne postoji svest o tome, pa se roditelji samo zaplaše i problem se odlaže za kasnije.

Kada imate dete kod kog je propušteno da se ispravi dioptrijski problem na vreme, negde oko treće/četvrte godine, a ono sada već ima osamnaest i visoku dioptriju na jednom oku, neadekvatno korigovanu, laser neće popraviti slabovidost u tom kasnijem dobu. Korekcija dioptrije je jedna stvar, a oština vida koja proizilazi iz te korigovane dioptrije sasvim nešto drugo. Kada je greška takva da se ne može popraviti naočarima, rešenje je laser. *Sveti Vid* jedan je od svetskih centara koji se bavi dečjom oftalmologijom, na čelu sa prof. dr Rudolfom Autratom, već dugi niz godina. Posедуje veliki broj publikacija i najvećih priznanja u svetskim oftalmološkim krugovima u oblasti dečje oftalmologije i laserskih procedura korekcije dioptrije kod mališana u specijalnim indikacijama. Cilj nam je bio da popunimo praznine koje postoje na domaćem terenu. Naše dugogodišnje iskustvo pokazuje sjajne rezultate u postizanju bolje vidne oštine, odnosno smanjenju slabovidosti kod dece, praćeno dugi niz godina. Nedavno je *Sveti Vid* dobio još jedno veliko priznanje – Nagradu za postignute rezultate u dečjoj oftalmologiji, uručenu na evropskom kongresu udruženja za refraktivnu hirurgiju i hirurgiju katarakte. Takođe, deca s ispravljenim nedostacima u vidu u ranom uzrastu postaju zadovoljnija, saradljivija, spretnija i srećnija.

SAVETI ZA RODITELJE

Evo koje simptome kod mališana nikako ne smete da zanemarite...

- Pratite da li vaše dete reaguje na svetlo, prati pogledom, hvata igračke, kako se kreće... i reaguje čim primetite da nešto nije u redu.
- Ukoliko vam se učini da oko vašeg mališana skreće, obavezno se obratite oftalmologu. Skretanje oka nije prirodno i ne čekajte da prođu godine da se to samo ispravi.
- Obratite pažnju i na to da li se vaše dete primiče televizoru i krivi glavu kad fiksira pogledom.
- I bela zenica signal je za posetu oftalmologu.
- Ukoliko vašem mališanu smeta svetlo, moguće je da je uzrok toga oftalmološki problem.